

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 351.

Tredie Session.

99de Møde.

Tirsdagen den 16de Marts.

(Forts.)

Mourier (forts.): Men jeg tillader mig at spørge: troe de Herrer — hvis man ellers vilde gaae ind paa det, som jo dog Udvalgets Fleertal selv har erklæret for urigtigt, — troe De, at det vilde lade sig gjøre, at udvikle Fæsteforholdet i den antydede Retning, det vil sige, ved at fixere Indfæstningen og Landgilden? (Tscherning: Ja, Estrup meente det, og han var Herremænd). Jeg vil foreløbigen bede bemærket, at det neppe engang nyttede stort, om man gjorde det, naar man blev staaende herved, og hvilket allerede tidligere er blevet fremhævet her i Salen. Nei! man maatte, naar Hensigten skulde opnaaes, gaae meget videre, man maatte ligefrem erklære Fæstet for arveligt; ja, hvad Mere er, hvis man først fixerede Indfæstningen og Landgilden, var derfra kun et ganske ringe Skridt til Arveligheden, og man kunde da faae Fæstebønderne gjorde til Arvesfæstere for slet ingen Ting. Maafee vil man mene, at dette vilde være det Unskeligste for Bønderne? Jeg skulde ansee det lidet unseligt, ogsaa for Bønderne selv; thi det vilde stærkt bryde paa deres Retsfølelse (Tscherning: Jeg med!). Jeg tør — uden Overdrivelse — paastaae, at det vilde saare og svække Nationens Retsind. Men det turde være, at det ikke engang kunde sættes igjennem, om man endogsaa vilde det. De, som maatte ville fremad denne Vej, maae huske, at de ikke udgjøre Folkethinget, og Folkethinget ikke Rigsdagen; Rigsdagen udgjør jo da heller ikke den fuldstændige lovgivende Magt. Det er let at hense på almindelige Ideer, men det er vanskeliggere at gennemføre dem; og for at nævne endnu

et Exempel, vi havde jo for ikke længe siden her i Thinget under Behandling et Forslag til et Skridt fremad paa den Vej, man betegner som en Udvikling af Fæsteforholdet, jeg mener, det tilsyneladende saa billige, saa uskyldige, lille Forslag til en Forandring i Lovens 3—13—4. Den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2det District (Tscherning) lod til at vente, at saa billig og simpel en Sag, som den ialtsald ved første Dietast maatte synes at være, skulde fast uden Modstand gaae igjennem Thinget; men det opklaredes lidt nærmere, hvad der laae i dette Forslag, og see: det faldt her i Thinget ved første Behandling (Tscherning: Det var ikke min Skyld, men det var Uforstandighed og Ubestemthed hos dem, der lod det falde.). Men hvad jeg allermindest kan ansee forsvareligt, det er, at Fleertallet ikke har taget i Betænkning at ville, som jeg kaldte det, afløse Fæsteforholdet og udvikle det tillige paa et saa løst, saa uklart Grundlag som det, der her er opstillet. Jeg har nævnt nogle Exempler paa de antydede yderligere Indskrænkninger; der kunde maafee tænkes mange andre. Men alt dette klarer man ikke, og gjør end ikke noget Forsøg paa at klare det; man kunde jo heller ikke ville, at vi her skulle kaste os ind i vidtløftige Discussioner om hine og andre lignende Forandringer i Fæstelovgivning, der jo aldeles ikke ligge for; men man vil tage det ubestemte Begreb om en mulig Indskyldelse fra Lovgivningens Side, og paa dette aldeles svævende og ubestemte Grundlag vil man i Godseiernes Erstatning afforte Saameget, som efter et ganske vilkaarligt Skjøn findes passende. Jeg seer, oprigtigt talt ikke, hvorfor man, naar man først kommer ind paa en saadan Beregningsmaade, ikke kunde bestemme Afslaget til det Halve eller $\frac{3}{4}$ (Tscherning: Nei, det var jo røverisk). Det er ikke mig, der